

Barnehage og skole
Kvalitets- og utviklingsrapport 2022

Innhold

Innledning.....	side	3
Viktige hendelser og veien videre.....	side	5
Barne- og elevtall 2021/2022	side	6
Kapittel 1: Statlige føringer for barnehage og skole	side	7
Kapittel 2: Barnehage-/skoleeierrollen.....	side	9
Kapittel 3: Handlingsdel 2019 – 2022.....	side	16
3.1 Om fokusområdene.....	side	16
3.2 Trygt og godt miljø.....	side	17
3.3 Tdlig innsats.....	side	20
3.4 Læringsresultater og gjennomføring.....	side	22
3.5 Kompetanse.....	side	27
3.6 Medvirkning.....	side	29
Oppsummering - utfordringer og tiltak for å følge opp	side	31

Den oppmerksomme leser vil registrere at side 10 – 11 mangler. Det skyldes utelukkende en teknisk utfordring med sidenummerering, all tekst er slik den er ment å være.

Forside: Fåvang barnehage. 3-åringene på trugetur.

Innledning

[Opplæringsloven § 13-3e](#) pålegger at det utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen. Rapporten skal drøftes av kommunestyret. Det er ikke tilsvarende krav i barnehageloven.

Kommunestyret vedtok i juni 2019 «Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan» med handlingsdel for 2019 – 2022 (KOM-054/19). Etter dette omfatter den årlige kvalitets- og utviklingsrapporten både barnehage og skole. Opplæringsloven krever at rapporten som et minimum skal omtale læringsresultater, frafall og læringsmiljø, og den skal være et sentralt element i forhold til det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet.

Lokalt er hensikten med rapporten å analysere dagens tilstand og vurdere om det er behov for justeringer av tiltak for å øke kvaliteten på barn og elevers utvikling og læring. Rapporten søker også å gi levekårsutvalg og kommunestyre oversikt og økt innsikt i arbeidet som drives i barnehagene og skolene.

Rapporten henter i all hovedsak data fra [Utdanningsdirektoratets analysebrett for statistikk](#), men også fra andre relevante kilder.

«Ringebuskolen. Kvalitets- og utviklingsrapport 2021» ble drøftet og behandlet i kommunestyret 24.05.2022.

KOM-031/22 Vedtak:

1. *Kommunestyret godkjenner «Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsrapport 2021».*
2. *Kommunestyret forutsetter at kommunedirektøren, barnehagene og skolene bruker vurderinger og konklusjoner i rapporten til forbedringsarbeid og styrket innsats i arbeidet med å nå fastsatte mål i «Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan».*
3. *Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram for behandling forslag til revidert handlingsplan i «Barnehage og*

skole på veg mot 2032. Kvalitets- og utviklingsplan» i løpet av første kvartal 2023.

Rapporten for 2022 belyser og drøfter punkt til oppfølging sist i rapporten for 2021, jf punkt 2 i kommunestyrets vedtak. Se kortfattet status i tabell neste side. Områdene er nærmere beskrevet og drøftet lenger ut i rapporten.

Levekårsutvalget har i flere år stilt spørsmål til barnehagene og skolene. Hensikten har vært å bedre dialogen og øke levekårsutvalgets innsikt i barnehagenes og skolenes arbeid. I 2022 stilte levekårsutvalget spørsmål knyttet til det psykososiale miljøet i barnehagene og skolene.

Ringebu barnehage. Lesestund på biblioteket.

Ikke bare tellinger, men også fortellinger. Gjennom tekst og bilder bidrar ansatte, barn og elever til at rapporten viser glimt fra barnehage-/skolehverdagen ut over tørre tall og fakta. Takk til alle som har bidratt!

Kommunedirektøren 15.04.2023

Plan for oppfølging, jf rapport 2021 s 30. Barnehagene og skolene vil:	Stikkord – status oppfølging
arbeide kunnskapsbasert og systematisk for et trygt, godt og inkluderende barnehage-/skole-miljø.	Plan for trygt og godt miljø i barnehagene og i skolene. Kontrollutvalget gjennomførte forvaltnings-revisjon med skolenes arbeid på området høsten 2021, sak 30/21 . Anbefalinger er fulgt opp. Elevundersøkelsen gjennomføres årlig.
gjennom daglig arbeid ha stadig økt bevissthet rundt vurderinger knyttet til ivaretagelse av FNs barnekonvensjon, bla barnets rett til å bli hørt, få si sin mening og bli tatt på alvor.	Barnesamtaler Elevundersøkelsen Det daglige arbeidet
arbeide for å få til gode overganger slik at det er en «rød tråd» fra start i barnehagen til avslutning 10.trinn.	Overgangsplan er et dynamisk dokument i stadig utvikling. Modell for skolebesøk/tilvenning 1.trinn vurdres som vellykket.
ha fokus på at gode læringsresultater øker sannsynligheten for gjennomføring av videregående opplæring.	Gode resultater på 5.trinn, men fortsatt utfordringer med gutters leseferdigheter på 8. og 9.trinn
arbeide for godt samarbeid med foreldrene slik at foreldre opplever at de sammen med ansatte i barnehagene og skolene er «trekkhunder» for stadig bedre kvalitet.	LKUs spørsmål til barnehager og skoler 22/23 dreide seg om foreldres opplevelse av barnehagenes og skolenes arbeid med trygt, godt og inkluderende miljø.
planmessig og systematisk følge opp videreutdanningsstrategien Kompetanse for kvalitet slik at skolene innen 2025 har har tilstrekkelig antall lærere med godkjent undervisningskompetanse i norsk, matematikk og engelsk.	Kompetanseplan rulleres årlig. Kommunen fikk tre studieplasser for lærere skoleåret 22/23, pluss at en assisterende rektor fullførte rektorutdanning og en lærer i lærerspesialistordningen fortsatte sitt studium (60 stp over to år).
ved ledighet arbeide for økt andel pedagoger i barnehagene	Vurderes ved tilsetning
viderutvikle de profesjonelle læringsfellesskapene blant ansatte i barnehagene og skolene.	Alle ansatte deltar i rekom (barnehage) og dekom (skole) der høyskolen i Innlandet støtter opp under arbeidet i den enkelte barnehage og skole.
gjennomføre Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse i barnehagene oddetallsår og i skolene partallsår.	Gjennomført i skole november/desember 2022.
ha fokus på tidlig innsats og tilpasset opplæring.	Tett samarbeid rundt overganger og tiltak tidlig ved behov
bidra til godt samarbeid på tvers av tjenester for barn/elever med sammensatte behov for hjelp og støtte	Viktige samarbeidsarenaer er DiL (Dra i Lag), Familieteam, HSA-gruppa (HoldningsSkapende Arbeid), Barnespesialistene. Rutiner for samarbeid.

Verdt å merke seg i 2022:

- Det ble åpnet kommunale barnehageplasser for barn under 3 år i Fåvang og Ringeby barnehager. Plassene i Ringeby var, i påvente av ferdigstillelse av nybygg, lokalisert på Kaupanger fra august 22 til februar 23.
- Arbeid med skolebruksanalysen – kunnskapsgrunnlag for framtidige vurderinger og beslutninger om kommunens grunnskoletilbud – ble påbegynt tidlig vår 2022.
- Skolene fortsatte arbeidet med å øke kunnskapen om bevisst og hensiktsmessig bruk av nettbrett i læringssituasjoner.
- Arbeidet med KS-programmet ABSOLUTT ble avsluttet. Egen [rapport](#) lagt fram for levekårsutvalget og kommunestyret.
- Både barnehagene og skolene i Fåvang og Ringeby gjennomførte ny overgangsordning for 1. trinn.
- Startet et samarbeid med SkoleSec Innlandet om personvern i skolen.
- Det ble gjennomført tilsyn i Fåvang barnehage. Ingen regelbrudd ble avdekket.

Tidlig møte med bøker

Spesielt fokus i 2023:

- Ferdigstille utbygging/renovering av Ringeby barnehage.
- Ferdigstille skolebruksanalysen.
- Fortsette systematisk arbeid med at barnehagene og skolene skal ha et trygt, godt og inkluderende miljø.
- Fortsatt stort fokus på at alle elever skal gis mulighet til å strekke seg etter gode grunnleggende ferdigheter.
- Fortsatt øke ansattes kompetanse ved planmessig, systematisk arbeid gjennom ordningene regional kompetanseutvikling i barnehagen og desentralisert kompetanseutvikling i skolen. Ansatte i barnehagene skal ha veiledningskompetanse som sitt kompetanseutviklingsområde, skolene skal ha klasse-/gruppeledelse som sitt kompetanseutviklingsområde.
- Benytte ordninger som gir mulighet for videreutdanning for barnehagelærere, lærere og ledere.
- Utarbeide egen plan forebyggende tiltak. Hjemlet i barnevernloven, men sektorovergripende – økt fokus på samhandling på tvers av tjenester.
- Videreføre arbeidet med kunnskapsbasert bruk av digitale verktøy. Dette gjelder så vel som samarbeidsverktøy, som pedagogisk verktøy og administrativt verktøy.
- Forslag til revidert handlingsdel til «Barnehage og skole på veg mot 2031 Kvalitets- og utviklingsplan» legges fram for politisk behandling og skal følges opp i barnehagenes og skolenes egne planer.
- Oppstart kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis fra høsten 2023. Skal involvere alle som arbeider med barn og unge.
- Viderføre påbegynt arbeid med å sikre system for personvern i skolen.

Barne- og elevtall 2022/2023

Familiebarnehagene (private eiere i kommunal ordning) Antall barn: 46 f 2022 2 f 2021 21 f 2020 23	Ringebu barnehage (kommunal) Antall barn: 73 f 2022 5 f 2021 11 f 2020 7 f 2019 16 f 2018 17 f 2017 17
Fåvang barnehage (kommunal) Antall barn: 59 f 2022 0 f 2021 2 f 2020 8 f 2019 22 f 2018 12 f 2017 15	Venabygd montessoribarnehage (privat) Antall barn: 31 f 2022 1 f 2021 5 f 2020 9 f 2019 3 f 2018 9 f 2017 4
Fåvang skole Antall elever: 137 1. 11 2. 15 3. 22 4. 20 5. 20 6. 26 7. 23	Ringebu skole Antall elever: 122 1. 27 2. 16 3. 23 4. 12 5. 13 6. 15 7. 16
Ringebu ungdomsskole Antall elever: 141 8. 47 9. 50 10. 44	

Data pr 15.02.23 hentet fra barnehage- og skoleadministrativt system.

Venabygd Montessoriskole (privat) har innværende skoleår 40 elever. 32 er hjemmehørende i Ringebu eller Fåvang skolekretser, de øvrige kommer fra andre kommuner.

Noen få elever går på NTG-ungdomsskole på Lillehammer.

Analyse av barnetall viser at antall skolestartere de kommende årene vil være flere enn antall fødte i et år skulle tilsi. Det skyldes i hovedsak bosetting av flyktninger, men også annen tilflytting. En opp-telling viser at antall barn med barnehageplass økt fra 182 i 2020 til 207 i 2023.

Likevel vil antall skolestartere variere fra 36 til 41 i perioden 2023 til 2025. I 2026 viser årets prognose at det vil være 46 skolestartere, prognosen for 2027 og 2028 er 37 - 38. Fra skoleåret 22/23 er det flere skolestartere i Ringebu skolekrets enn i Fåvang skolekrets.

Kapittel 1 Statlige føringer for barnehage og skole

[Barnehageloven](#) og [opplæringsloven](#) med tilhørende forskrifter er de mest sentrale styringsdokumentene for kommunen som barnehagemyndighet, barnehageeier og skoleeier. [Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver](#) og [Kunnskapsløftet](#) (LK20) har begge status som forskrift.

[Opplæringslovens kapittel 13](#) beskriver pliktene kommunen har som skoleeier.

Fåvang skole.

Etter barnehageloven har kommunen to roller, den er [myndighet](#) og den er [eier](#).

Det betyr at kommunen eier Ringebru og Fåvang barnehager. En kan også si at kommunen eier ordningen med familiebarnehager, selv om dette er en sammenstilling av private, selvstendige drivere, men med kommunalt tilsatte styrer og veiledere.

Kommunen skal ivareta myndighetsoppgaver for alle barnehagene i kommunen, kommunale og private. Det viktigste myndighetsoppdraget er tilsyn. For å unngå «bukken og havresekken» på dette området er det inngått avtale med Sør-Fron og Nord-Fron om interkommunal tilsynsordning, der kommunene fører tilsyn i hverandres barnehager.

Etter etablering av småbarnsplasser i de kommunale barnehagene har Ringebru og Fåvang barnehager nå barn i alderen 0-6 år. Barnehageloven med forskrifter stiller krav om at det skal være minst en pedagogisk leder per 14 barn når barna er over 3 år/ per 7 barn når barna er under 3 år. I tillegg er det krav til

grunnbemanning på minst en ansatt per 6 barn for barn over 3 år / per 3 barn når barna er under 3 år.

I familiebarnehagene skal det være minst en voksen per 4 barn og en pedagogisk veileder per 30 barn.

Forskrift til opplæringsloven har tilsvarende et krav om at forholdstallet mellom antall lærere og antall elever i ordinær undervisning maksimalt skal være 15 elever per lærer på 1.- 4. årstrinn og 20 elever per lærer på 5.-10. årstrinn.

Ressurser til spesialpedagogisk hjelp i barnehagen, spesialundervisning i skolen og særskilt norskopplæring for minoritetsspråklige kommer i tillegg til grunnbemanningen.

Kommunen skal ha skolefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen over skolenivået (oppl. § 13-1, siste avsnitt).

Både barnehage og skole skal gi tilbud om rask og ekstra innsats når barn eller elever henger etter forventet utvikling. Dette er ytterligere understreket i «[Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO](#)» (Meld.St.6 (2019-2020)).

Opplæringsloven med forskrifter fastsetter kompetansekrav til lærere på de ulike trinnene. Disse er skjerpet de senere årene, og kommunen har frist til 2025 med å oppfylle kravet fullt ut.

Kommunen er ansvarlig for å utbetale tilskudd til private barnehager og å administrere ordninger om rett til redusert foreldrebetaling i barnehage og SFO.

Kommunens plikter og ansvar overfor privat skole er definert i [Lov om private skoler](#). Disse er begrenset til enkeltelevers rettigheter til spesialundervisning, skoleskyss og særskilt opplæring i norsk for minoritetsspråklige. Departementet fører tilsyn med private skoler.

LIVREDNINGSKURS

Eivind Kjørstad, assisterende rektor Ringeby ungdomsskole

I august hadde 10. trinn ved Ringeby ungdomsskole livredningskurs i badedammen på Fåvang. Å gjennomføre livredningskurs ute er i tråd med læreplanen for kroppsøving, hvor to av kompetansemålene etter 10. trinn er å «*Forstå og gjennomføre livberging i, på og ved vatn ute i naturen*» og å «*Forstå og gjennomføre livreddande førstehjelp*».

Selv om badetemperaturen nok kunne vært høyere, kviet ikke elevene seg for å kaste seg ut i vannet for å foreta livredning på dukke. Spreke og uredde elever i Fåvangsdammen med andre ord. Mellom livredningsøktene fikk også elevene tid til å spille «dølavolleyball» og kubb. Været viste seg fra sin beste side.

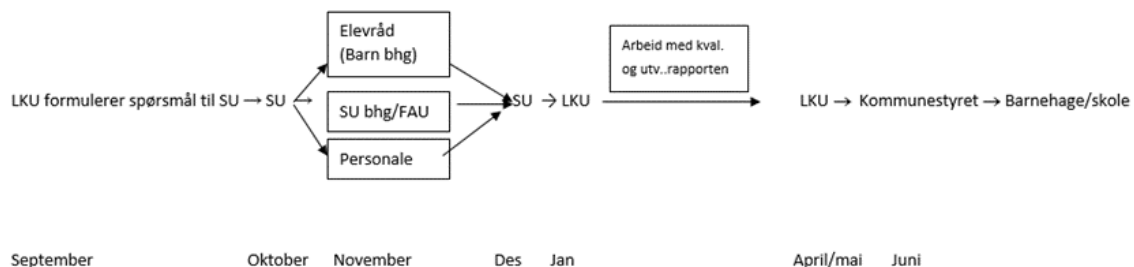

Kapittel 2 Barnehage-/skoleeierrollen

«Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan» beskriver barnehage-/skoleeieransvaret og hvordan kommunestyret forstår god utøvelse av barnehage-/skoleeierrollen.

Fakta

- «Barnehage og skole. Kvalitets- og utviklingsrapport 2021» ble lagt fram for kommunestyret 24.05.2022.
- Levekårsutvalgets spørsmål til barnehagene og skolene høsten 2022 dreide seg om det psykososiale miljøet i og barnehagene og skolene.
- Handlingdelen til «Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan» blir revidert i 2023.

[«Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan»](#) er barnehage-/skoleeiers (dvs kommunestyrets) styringsdokument for det lokale handlingsrommet i de kommunale barnehagene og skolene.

Den årlige kvalitets- og utviklingsrapporten er et bidrag til at «*barnehage-/skoleeier vet, ikke tror*» og arbeidet med rapporten utgjør en vesentlig del av grunnlaget for det systematiske kvalitetsarbeidet i barnehage og skole.

Tallmaterialet i rapporten for 2022 er i hovedsak hentet fra [Statistikk for grunnskole – analysebrett](#) (resultater nasjonale prøver, grunnskolepoeng, elevundersøkelsen) og [GSI](#) (grunnskolenes statistikkinnsamling).

Andre informasjonskilder er skolebasert vurdering gjennomført på skolene, og som er drøftet og oppsummert i møte mellom

skolefaglig ansvarlig, skolens rektor og skolens ledergruppe.

Tilsvarende har barnehagene vurdert egen praksis internt og hatt dialogmøte med barnehagemyndighet i etterkant.

Fåvang barnehage var gjenstand for interkommunalt tilsyn høsten 2022. Ingen regelbrudd ble avdekket.

Dialog

Modellen skissert over viser hvordan dialogen mellom skolene/barnehagene og eiernivået har vært gjennomført de siste årene.

Dialog betyr «gjennom samtale», og målet med dialogen har vært gjensidig forståelse.

Barnehagene og skolene ser at det er svært tidkrevende å svare grundig og godt på spørsmålene fra LKU, og deres vurdering er at arbeidsinnsatsen ikke står i forhold til utbyttet. Svarene har forhåpentligvis gitt LKU

kunnskap, men barnehagene og skolene har opplevd liten grad av respons på det de har svart, ut over at svarene er tema i kvalitets- og utviklingsrapporten.

Fra barnehage-/skoleåret 2023/2024 foreslås det derfor å kutte ut spørsmålet fra LKU til barnehagene/skolene og heller utarbeide og prøve ut en ny modell for dialog som gir en mer effektiv og mer direkte dialog mellom nivåene. Målet skal fortsatt være at barnehage-/skoleeier skal få kunnskap om barnehagenes og skolenes virksomhet (jf mål i Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan.)

Spørsmålene levekårsutvalget har stilt til barnehagene og skolene opp gjennom årene har dreid seg om hvordan det arbeides med barnehage-/skolemiljøet, resultater, eller

andre tema LKU har funnet nyttig å få vite mer om.

LKU- 028/22 Vedtak:

Sett i lys av retten til å oppleve et trygt, godt og inkluderende miljø i barnehagen/skolen – hvordan arbeider barnehagen/skolen med å nå følgende suksessfaktorer i «Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan»:

- *Barn og unge trives, har venner og føler at de er en del av fellesskapet.*
- *Barn og unge opplever at barnehagen og skolen fremmer respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og likeverd.*
- *Barn og unge skal gjennom samhandling kunne mestre balansen mellom selvhevdelse og se andre sine behov.*

Et utvalg av svarene som kom inn:		
Hvordan arbeider barnehagen/ skolen med å følge	Utdrag av svar fra skolene	Utdrag av svar fra samarbeidsutvalgene (SU) i barnehagene
Barn og unge trives, har venner og føler at de er en del av fellesskapet	Ingen av samarbeidsutvalgene har avgitt selvstendige vurderinger. Derfor velges i år å fokusere på svarene fra elevrådene, og i mindre grad ta med innspill fra FAU og ansatte Elevrådet ved ungdomsskolen mener storparten av elevene føler at de er en del av fellesskapet og har venner, men at elever muligens kan bli flinkere til å inkludere alle. De sier videre at noen få nok opplever å stå utenfor fellesskapet og det forekommer nok utestegning. Gjennom MOT-programmet er det meningen at fellesskapet skal styrkes, dette mener elevrådet ved ungdomsskolen er med på å styrke fellesskapet hvis elevene tar øktene på alvor/seriøst. Elevrådet ved Ringeby skole tror kanskje at ikke alle føler de har venner, og at alle må passe på at alle er med. De mener også at mener at lærerne er opptatt av at alle er	Familiebarnehagene har sin styrke i det er små grupper der det er lett å inkludere alle. Foreldre blir lettere kjent i små grupper og kjenner de forskjellige barna. I små grupper får alle barn delta i alle aktiviteter og gjennomført aktiviteten i et fellesskap. Personalet er tett på og stabile, kjenner barna godt og bidrar til å danne gode relasjoner mellom barna på tvers av grupper. SU i Ringeby barnehage peker blant annet på betydningen av voksenrollen i barnehagen og deres bevissthet knyttet til det å lære barn hvordan en kan få venner og hvordan en må være for å beholde venner. Sosial kompetanse går som en rød

	venner. Elverådet ved Ringebru skole peker på at det er viktig å ha bli-kjent leker selv om man har gått i samme klasse i mange år, for det er ikke alle som kjenner hverandre like godt.	tråd gjennom hverdagen hele barnehageåret. SU i Fåvang barnehage peker også på betydningen av tydelige voksne i barnehagen. De sier videre at barnehagen har ulike virkemidler for å skape fellesskap. (fellessamlinger, aktiv jobbing med inkludering, aldersdelte grupper, jobbe med holdninger blant de ansatte, foreldresamarbeid). De sier videre at det gir en trygghetsfølelse og en følelse av fellesskap at alle voksne kjenner alle barna med navn og inkluderer dem i hverdagen.
Barn og unge opplever at barnehagen og skolen fremmer respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og likeverd.	Eleverådet ved ungdomsskolen sier: <i>Lærere og skolen fremmer mangfold og likeverd. Lærerne tar hensyn til de som trenger mer hjelp i hverdagen – positiv forskjellsbehandling. Eleverådet mener at elever generelt blir møtt med respekt og forståelse når de henvender seg til lærere/voksenpersoner. Blant elevene kan det variere litt. Skiller noen seg ut «for mye» blir dette lagt merke til i negativ forstand. Om du for eksempel forteller at du er homofil, kan du lett bli et offer. Skjellsord og lignende er med på å trekke dette i negativ retning (homo, gay, jøde, neger etc.). Det blir i enkelte timer/økter snakket om negativ ordbruk o.l. i et forsøk på å få bukt med problemet, men dette har liten virkning blant enkelte elever og blir fort glemt</i> Eleverådet ved Ringebru skole sier at synes de er flinke til å ta i mot elever fra andre land.	Familiebarnehagene: Tett kontakt mellom foreldrene og barnehage, der det begge veier er lav terskel for å ta kontakt. De sier videre at foreldrene og ansatte er rollemodeller for barna og at barnehagene har pedagogisk materiell som viser mangfold og likeverd. SU i Ringebru barnehage sier at dette er noe de jobber med hver dag - hvordan vi setter sammen grupper, lære å være sammen med alle. Også viktig å løfte fram at det er en berikelse at det er mange ulike språk og kulturer, vi lærer av hverandre. Mangfold er et vidt begrep - det handler ikke bare om flerspråklige, men om kjønn, «jenteting/gutteting», ulike familiesammensetninger osv.- dette er også noe vi snakker med barna om. SU i Fåvang barnehage peker også her på betydningen av voksenrollen. De voksne skal være de stille barnas talsperson /støttespiller, og både barn og voksne skal respektere at alle er forskjellige (bakgrunn, kultur,

		identitet). De voksne skal også hjelpe til med å sette ord på barnas følelser og skal uansett anerkjenne barnas følelser.
Barn og unge skal gjennom samhandling kunne mestre balansen mellom selvhevdelse og se andre sine behov.	Elevrådet på ungdomsskolen mener at de fleste elevene ved RUS har evnen til å legge egne behov til side for å imøtekomme andre sine når dette er aktuelt. Et fåtall av elevene er mindre gode til dette. Er elever sammen med medelever de er trygge på, tør de å si sin egen mening og komme til enighet om/rundt et problem eller problemstilling. Elevrådet ved Ringeby skole synes det er fint å få hjelp fra lærerne til å finne aktiviteter der alle kan være med (eks Mitt valg, samarbeidslæring, stasjonslæring)	Familiebarnehagene: Lære seg å forholde seg til andre sammen i gruppe, vente på tur, dele på leker, voksen som er tett på i slike situasjoner og støtter å veileder barna. Åpen dialog mellom foreldrene og barnehage Ringeby barnehage: Barn har ofte vansker med å se andre sine behov, men vi trener på å stå i kø, vente på tur, sende maten, dele med andre + lære å lese andre sine ansikts- og kroppsuttrykk, se at andre er lei seg, har vondt, stoppe når det trengs. Dette skjer gjennom veiledning, i lek, i samling, aktivitet og samtale. Poengteres at de voksne må oppfordre barna til å stå opp for seg selv, ikke la seg overkjøre. SU i Fåvang barnehage løfter fram at de voksne må være med å regulere barnas behov ved å løfte de stille og beskjedne barna, og også skape gode lekemiljø så barna får masse erfaringer både om seg sjøl og andres behov og relasjoner.

Aktivetsbanken Ringeby skole

Livsmestring og psykisk helse

Hilde Dalberg Kleven, styrer Fåvang barnehage

Vi kan ikke si til barna at alle må få være med å leke. Vi voksne rundt må være med og være gode rollemodeller for barna, lytte, høre ut tanker til barna og veilede til gode strategier for å både inkludere andre, men også styrke de som ikke føler de blir inkludert. Barn har ikke den erfaringsbakgrunnen vi voksne har tilegnet oss i et lengre liv.

Barn: «Vi kan leke gjemsel sammen»

Barn: «Ofte når vi leker gjemsel må jeg telle. Det syns jeg ikke er så gøy.»

Voksen: «Hvordan kan vi løse dette, slik at det ikke blir den samme som teller ofte?»

Barn: «Den som teller kan telle saktere, slik at en får gjemt seg.»

Barn: «Flere kan telle sammen, slik at en ikke trenger å gjøre det alene. Det er morsommere når flere kan telle og finne de andre sammen»

Barn: «Vi kan hjelpe den som blir funnet fort til å finne gode gjemmesteder, slik at den ikke blir funnet først»

«Vi hadde det så fint sammen med fallskjermen, fordi vi var sammen og vi samarbeidet»

Kapittel 3 Handlingsdel 2019 – 2022. Folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling

Målsetting

- Barn og unge opplever et miljø som ivaretar og fremmer psykisk og fysisk helse, trivsel, utvikling og læring.
- Barn og unge opplever seg som viktige bidragsyttere i et fellesskap.
- Barn og unge tar vare på hverandre og omgivelsene.

Fakta

- «Barnehage og skole på veg mot 2031» setter langsiktige mål for barnehage og skole i Ringebu kommune.
- Handlingsdelen for perioden 2019-2022 har tre fokusområder: Folkehelse og livsmestring, Demokrati og medborgerskap og Bærekraftig utvikling. Alle tre områdene er godt forankret i Rammeplan for barnehagen og Kunnskapsløftet 2020.
- Handlingsdelen revideres i 2023.
- Barnehagens og skolens mandat fordrer høy kompetanse hos pedagoger, lærere, styrere, skoleledere og andre ansatte.
- Barnehagene fyller lovkrav til pedagogisk bemanning og lovkrav til grunnbemanning.
- Skolene fyller lovkrav til lærertetthet i ordinær opplæring.
- Barnehagens arbeid med *Barnet som aktiv samfunnsdeltager* synliggjør barna som bidragsyttere i lokalsamfunnet. Sommerutstilling og utstillinger i sentrum.
- Andel elever med vedtak om rett til spesialundervisning i de offentlige skolene er 7,4% (høsten 2022). Tilsvarende tall i 2020 og 2021 var 6,5%. Dette er tidligere varslet forventet økning, blant annet som følge av at lærertettheten i ordinær opplæring er redusert. Landsnittet er 7,8%.
- Elever med mindre enn 30 grunnskolepoeng har økt risiko for å falle ut av videregående skole.
- Forhold knyttet til elevens rett til trygt og godt skolemiljø er hjemlet i [opplæringsloven kap 9A](#). [Barnehageloven](#) fikk tilsvarende regelverk fra 01.01.2021.
- BDO gjennomførte på oppdrag fra kontrollutvalget forvaltningsrevisjon av skolenes arbeid med opplæringslovens kapittel 9A høsten 2021.
- Elevundersøkelsen er obligatorisk å gjennomføre på 7. og 10.trinn.
- Resultatene på nasjonale prøver 5.trinn, 8.trinn og 9.trinn, og resultater sluttvurdering etter 10.trinn offentliggjøres i [Statistikk for grunnskolen - analysebrett](#)
- Resultatene, og tiltak for å følge opp disse, er gjenstand for drøfting i skoleledergruppa, mellom skolene og kommunedirektøren ved skolefaglig ansvarlig, samt internt på den enkelte skole.

Handlingsdelen revideres i 2023.

Denne rapporten er for 2022, og forholder seg derfor til handlingsdelen for 2019 – 2022.

3.1 Om fokusområdene

Fokusområdene er forankret i verdigrunnlaget i [rammeplan for barnehagen](#) og i [tverrfaglige tema i læreplan \(LK20\)](#) for skolen.

Fokusområdene skal bidra til sammenheng i det pedagogiske arbeidet i og mellom barnehage og skole.

Handlingsdelen i [«Barnehage og skole på veg mot 2031»](#) setter mål for perioden 2019 – 2022 og beskriver suksessfaktorer som øker sannsynligheten for å nå ønsket resultat. Se tekstboks s 31-32.

Hvordan den enkelte barnehage og skole skal arbeide for å nå de ulike suksessfaktorene må tilpasses alder og konkretiseres i barnehagenes årsplaner og skolenes virksomhetsplaner. I det perspektivet anses «Barnehage og skole på veg mot 2031» å være et godt

styringsdokument for det lokale handlingsrommet.

Gode grunnleggende ferdigheter i språk, lesing og skriving vil, tilpasset særpreget i barnehage og skole, være viktige grunnsteiner innenfor alle tre fokusområdene.

Fagplaner i skolen er ikke tema i «Barnehage og skole på veg mot 2031» fordi de fastsettes nasjonalt, og den enkelte skoles handlingsrom for å nå kompetansemålene defineres der.

Det er et krav i opplæringsloven § 13-3e at læringsresultat, læringsmiljø og frafall skal drøftes i den årlige rapporten. Kommunedirektøren løser dette gjennom å belyse disse faktorene med fokusområdene og tilhørende mål og suksessfaktorer som bakteppe.

Venner viser omsorg. Fåvang skole.

3.2 Trygt og godt miljø

Barn og elever har krav på et trygt, godt og inkluderende miljø i barnehage og skole som fremmer helse, trivsel, læring og utvikling. Forståelsen av hva som skal til for å oppnå dette kommer fram i flere av suksessfaktorene i handlingsdelen for Barnehage og skole på veg mot 2031.

Opplæringslovens kapittel 9A handler om elevenes rett til trygt og godt skolemiljø, og fastslår elevens subjektive rett til ikke å oppfatte skolemiljøet som trygt og godt, samt skolens plikt til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og iverksette tiltak. Det vil si at når en elev eller foreldrene sier fra, eller skolen ser at en elev ikke har det trygt og godt på skolen, skal skolen raskt undersøke saken og iverksette tiltak som er egnet til å endre elevens situasjon til det bedre.

Kontrollutvalgets forvaltningsrevisjon av arbeidet med skolemiljøet ble lagt fram for kommunestyret i [sak 094/21](#). [Oppdatert plan](#) for trygt, godt og inkluderende skolemiljø finnes på kommunens hjemmeside.

Fra 01.01.2021 fikk barnehageloven et tillegg om psykososialt barnehagemiljø som pålegger ansatte i barnehagen å gripe inn hvis et barn ikke har det bra, undersøke og sette inn tiltak. Barnehagene har laget egen plan for hvordan de skal følge opp området.

Gjennom [elevundersøkelsen](#) får elevene si sin mening om forhold som er viktige for trivsel og læring på skolen. Undersøkelsen er obligatorisk for 7. og 10.trinn, men gjennomføres i Ringeby fra og med 5.trinn. Resultatene på 7. og 10. trinn offentliggjøres. Selv om undersøkelsen er obligatorisk å gjennomføre, er det frivillig for elevene å delta. Deltagelse på både 7. trinn og 10.trinn var over 97% høsten 2022.

Det finnes ikke tilsvarende undersøkelse for barnehagene. Tallmaterialet er derfor hentet fra skolen, men en ser at refleksjonene rundt noen av resultatene er relevante for barnehagene.

Elevundersøkelsen har mange indikatorer. Her går vi nærmere inn på et lite utvalg av disse. En må ha med seg at elevundersøkelsen gir et bilde av situasjonen der og da, og at enkelte områder, for eksempel mobbing, kan endre seg raskt.

Det er nullvisjon i forhold til å tolerere mobbing, men barnehager og skoler erkjenner at det vil skje. Det sentrale blir derfor å ha et aktivt forhold til å forebygge, og raskt sette inn tiltak når barn eller elever opplever krenkelser eller mobbing, jf planer for trygt og godt miljø som er nevnt over.

Ingrid Lund, professor ved universitet i Agder, fronter den nye forståelsen av mobbebegrepet. Hun beskriver mobbing *som sosiale prosesser på avveier og følelser på ville veier*. Hun sier videre at mobbing av elever i skolen og barn i barnehagen er *handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, av å være en betydningsfull person i*

fellesskapet og av å ha muligheten til medvirkning.

At barn og elever opplever å bli mobbet er alvorlig for de som rammes, og må tas på det største alvor av barnehagene og skolene. Like viktig, om ikke viktigere enn målepunktet på elevundersøkelsen, er derfor det daglige arbeidet i barnehagene og skolene.

All nyere forskning viser at de fleste tiltakene bør rettes mot hele gruppen/klassen, og ikke bare mot den eller de som er utsatt. Dette henger sammen med forståelsen av at krenkelser og mobbing er et resultat av at det sosiale miljøet er på feil spor. Det er ikke bare de som aktivt krenker et barn eller en elev som er ansvarlige, de som framstår som «heia-gjeng» eller passive tilskuere har også en rolle i det som skjer.

Det har gjennom vinteren framkommet i media at økt andel norske barn mobbes i skolen. I resultatvisning av elevundersøkelsen 2022 for 7. og 10. trinn Ringebru, både offentlig versjon og versjon som krever pålogging, er alle resultat, bortsett fra ett, registrert som «*». Det ene resultatet var 0,0, og viste at ingen elever på 7.trinn ved Fåvang skole opplevde å være mobbet av voksne på skolen. «*» betyr at resultatet er skjermet fordi det er få (1-5) som har svart at de er mobbet. Det forteller skolene at det er elever som har opplevd mobbing, men det gir ikke noe eksakt antall – annet enn at det er 1, 2, 3, 4 eller 5. Det er alvorlig at en elev har rapportert mobbing, men mye mer alvorlig dersom det er fem elever som har rapportert det samme.

Det er en oppfatning om at mye mobbing skjer digitalt, men resultatvisningen er også her registrert som «*» og gir derfor lite presis informasjon, og med det heller ikke annet grunnlag enn å kunne si at det skjer, men lite om omfanget er en, fem eller der i mellom. Det samme er tilfellet for visning av om det er andre elever eller voksne som har mobbet.

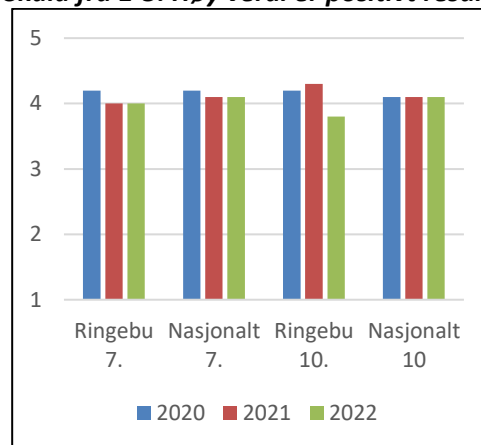
Det er forståelig at resultatet skjermes i offentlig versjon, men beklagelig at ikke den enkelte skole kan få se sitt konkrete resultat.

Utdanningsdirektoratet svarer på spørsmål om dette at elevenes personvern er prioritert. Hensynet til personvern går med andre ord foran hensynet til å avdekke mobbing. Konklusjonen er at elevundersøkelsen, i den formen den har i dag, ut over at en registrerer at det er tilfeller av mobbing, har liten verdi for skolens arbeid med å avdekke mobbing. Det må derfor arbeides kontinuerlig og systematisk med forebygging og en må benytte andre verktøy for avdekking slik at målrettede tiltak raskt kan settes inn.

Ungdomsskolen har avdekket at en del tilfeller av mobbing er resultat av ufin språkbruk mellom elevene. Skolen arbeider derfor systematisk med denne problematikken, et arbeid som er helt avhengig av godt samarbeid med foreldrene.

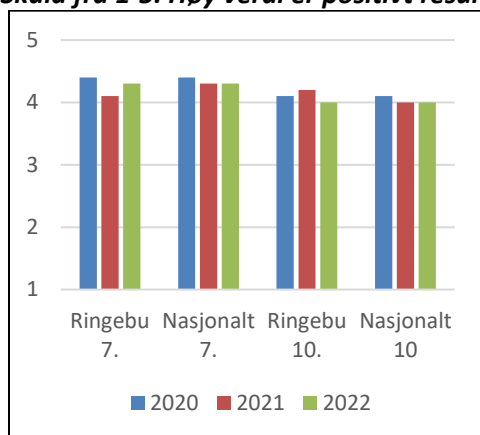
Når elevundersøkelsen sier lite konkret om mobbing, må vi se nærmere på andre faktorer som kan si noe om skolemiljøet. Vi velger da å se nærmere på trivsel, opplevd støtte fra lærerne og motivasjon.

Fig 1. Elevundersøkelsen. Trivsel.
Skala fra 1-5. Høy verdi er positivt resultat.

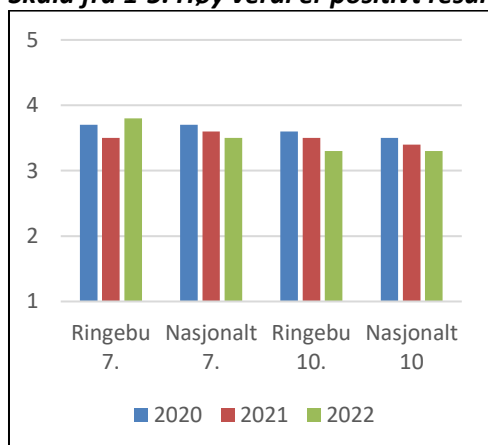
Jevnt over trives elevene på skolen, selv om andel har gått noe ned fra 2020 til 2022. Nedgang fra et år til et annet er vanskelig å forklare, men resultatet må følges over tid slik at en kan undersøke og eventuelt sette inn mer målrettede tiltak dersom trenden fortsetter.

Fig 2. Elevundersøkelsen. Støtte fra lærerne. Skala fra 1-5. Høy verdi er positivt resultat.

Elever på både 7. og 10.trinn opplever å få god støtte fra lærerne sine. I 2022 er resultatet likt med landet for øvrig.

Fig 3. Elevundersøkelsen. Motivasjon. Skala fra 1-5. Høy verdi er positivt resultat.

Nasjonalt har det vært registrert en nedgang i elevenes skolemotivasjon. Årsaksbildet er ikke forsket på, men en teori er ettervirkning av pandemien. Det er derfor gledelig å registrere at denne nedgangen ikke gjelder 7.trinn ved kommunens to skoler - de er godt motivert for å gå på skolen. Resultatet på 10.trinn ser ut til å følge den nasjonale trenden.

Plan for digital kompetanse og nettvett ferdigstilles våren 2023. I dette arbeidet har særlig FAU ved Fåvang skole vært aktiv medspiller, men kommunalt foreldreutvalg har også vært involvert i arbeidet.

Det finnes som nevnt ingen tilsvarende undersøkelse som elevundersøkelsen i

barnehagene, men barnehagen gjennomfører årlig barnesamtaler med 4- og 5-åringene der barna får uttrykke hvordan de har det i barnehagen.

Barnesamtalene med 4- og 5-åringene i barnehagene høsten 2022 viser at lek og venner er viktig.

Utsagn fra samtalene:

Har du det fint i barnehagen?

Her svarer alle barna JA. Noen hvorfor:
«det fine med barnehagen er å leke med de andre barna og vennene mine»
«å sykle og huske sammen med andre er fint»
«det er fint å være i skogen og finne piner og steiner.»
«Jeg vil at alle skal ha det bra.»
«Jeg liker at de andre barna sier at jeg får være med å leke- da får jeg lyst til å klemme de.»
«men noen ganger kan det være litt kjedelig.»
«jeg liker Blåbærgrupper(førskole.)»
«når e leke me med mange så glede det hjertet mitt»

Hva liker du minst å gjøre i barnehagen?

«Liker ikke å bli syk i barnehagen»
«Liker ikke å tenke på at det blir brann i barnehagen»
«E æ litt redd for å slenge meg bortover klatrestativet»

Hva liker du å gjøre i barnehagen?

«Jeg liker å bygge lego og kjøre traktor»
«Jeg liker å huske og sykle med vennene mine»
«Det er kjempemoro på Blåbærgrupper (førskole)»
«Jeg liker å være både ute og inne»
«Jeg liker å gå i skogen»

Hvis du er lei deg i barnehagen, er det noen som trøster deg da?

«De voksne i barnehagen trøster meg.»
«Kameratene mine og de voksne trøster meg, men jeg skriker aldri.»

Utsagn om vennskap og samarbeid - Ringeby barnehage

*Margunn Haugen,
styrer Ringeby barnehage*

Vi må si ja så de andre bli gla`! - jente 5 år

*Det er litt vanskelig å sjå kem ska
bestemme og kem som itte skal bestemme
– jente 5 år*

*Hva betyr samarbeid? At ælle gjer det i hop
– jente 6 år*

*Venner kan dele på ting i sandkassa -jente
3,5 år*

*Hvis e' trøste døm så blir døm glad – gutt 3,5
år*

*Hvis en sier unnskyld til vennen sin betyr det
at en skal ordne opp i noe som ikke er greit -
jente 5 år*

*Det er fint å ha mange venner så man har
noen å leke med -jente 5 år*

*Når man samarbeider klarer man alt -gutt 5
år*

3.3 Tidlig innsats

Barn og elever som har behov for det skal få hjelp tidlig slik at de får utviklet sitt potensial.

Skal vi lykkes med å nå målet om en god utdanning og like muligheter for alle, må vi starte tidlig. I de tre første årene i et barns liv er hjernen på sitt mest formbare, og disse årene er avgjørende for videre utvikling og læring. I denne perioden utvikler hjernen seg i rekordfart, og barna lærer mer enn på noe tidspunkt senere i livet. Blir det lagt et godt grunnlag i disse årene, øker sannsynligheten for en god utvikling videre (Meld.St. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO).

I dette står barnehagens arbeid med å stimulere til god språkutvikling sentralt. Barn lærer språk ved å lytte til og bruke språk i samspill med andre. Hverdagssamtaler er betydningsfulle språklærings situasjoner. I tillegg bruker barnehagene varierte formidlingsformer og tilbyr et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer slik at alle barna blir inkludert i språkstimulerende aktiviteter.

Når barna begynner på skolen er det store forskjeller i hvor modne de er, og hva de kan. Skolen har plikt til å tilby intensiv opplæring for elever på 1.- 4.trinn som blir hengende etter i lesing, skriving eller regning, en plikt som faller innenfor rammen av tilpasset opplæring og ikke utløser individuelle rettigheter.

Tidlig innsats, tilpasset opplæring og vurdering for læring er prinsipper og redskap som brukes gjennom hele skoleløpet i arbeidet for å nå målet om at skolen skal gi et likeverdig opplæringstilbud til alle, uavhengig av evner og forutsetninger. Systematiske kartlegginger, dokumentasjon og elevsamtaler gir grunnlag for tidlig å kunne oppdage og legge spesielt til rette for elever som kan få utfordringer med å gjennomføre videregående opplæring.

Samarbeidslæring 1. og 7. trinn. Ringeby skole

Overganger

I løpet av årene i barnehagen og skolen må barna og elevene gjennom flere overganger.

Den første overgangen er når barna starter i barnehagen. Den neste store er overgang fra barnehage til skole og SFO. Men også overgangene i barnehagen og til ungdomsskolen og videregående opplæring er viktige milepæler i barnas og elevenes liv.

Mange barn og elever opplever overgangene som spennende og fylt av forventninger om nye utfordringer, nye muligheter og nye venner, men noen barn og elever strever ekstra i forbindelse med overgangene. De kan oppleve at det er lite sammenheng og kontinuitet mellom nivåene, både sosialt og faglig.

Barnehagen, skolen og SFO har en lovfestet plikt til å samarbeide for å sikre barna en best mulig overgang fra barnehage til skole. Skoleeier har hovedansvaret for samarbeidet.

Det er, i tråd med lovkravet, utarbeidet egen plan for overgangen mellom barnehage og skole. For å ha et godt arbeidsverktøy med alt på ett sted, har barnehagene og skolene valgt å ta alle overganger med i planen.

Når det gjelder overgangen fra barnehage til skole/SFO er det innført egen innskrivingsdag i februar året før skolestart, noe som er godt mottatt av både barn og foreldre.

Som følge av renovering av Fåvang barnehage holdt kommende skolestartere den våren hus på Fåvang skole. Dette var i utgangspunktet for å løse en praktisk utfordring, men en

erfarte at disse barna fikk en veldig god start på skolen. Ordningen er derfor gjort varig, og gjelder begge skolene. Det innebærer at skolestarterne flytter barnehagen til skolene de siste tre ukene før skoleslutt i juni.

Skoletilvenning. Ringeby barnehage.

Førskolegruppa jobber med tema «Antall, rom og form»

*Margunn Haugen,
styrer Ringeby barnehage*

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Det skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Teamer kan være «sortering, former og mønster». Barna jobber med oppgaver på ark og lager mønster av konkreter. På matgruppa er barna med å tilberede måltidet. De lukter på, smaker, kutter og deler. De er også med å finne frem tallerkner, bestikk og glass. Dette er god trening i å telle og finne riktig antall.

Spesialpedagogikk

Barnehageloven og opplæringsloven slår fast at barn med særskilte behov i barnehagen og elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av ordinær tilpasset opplæring, har rett til spesialpedagogisk tilrettelegging.

Den faglige vurderingen av rett til spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og spesialundervisning i skolen ivaretas av pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT). Deres vurdering danner hovedgrunnlag for enkeltvedtaket tjenesteleder fatter i saken.

Skolene har arbeidet mye med å styrke tilpasset opplæring slik at andelen elever med spesialundervisning reduseres. Likevel ser en nå en økning i andel elever som utløser rett til spesialundervisning. Som tidligere varslet er det et økende antall barn og elever med så store utfordringer at det ikke er mulig å gi et forsvarlig tilbud innenfor barnehagens ordinære rammer og tilpasset opplæring i skolen. Dette har av ulike årsaker ikke gitt utslag på statistikk for spesialundervisning før i 2022. En grunn er, at særlig barneskolene, har hatt såpass god lærerdekning at de har klart å løse utfordringene innenfor rammene av tilpasset opplæring. Samtidig registrerer skolene at dette i noen grad påvirker ordinær tilpasset opplæring gjennom mindre fleksibilitet og færre valgmuligheter for flertallet av elevene. Som rapportert tidligere skyldes økningen i hovedsak at stadig flere barn og elever har utfordringer på andre områder enn isolerte faglige vansker.

3.4 Læringsresultater og gjennomføring Læring i barnehagen

Det foregår mye læring i barnehagen, læring som er et viktig grunnlag for å kunne lære videre på skolen.

Optimalt læringsresultat for det enkelte barn i barnehagen og den enkelte elev i grunnskolen gir det beste grunnlaget for å være faglig og sosialt rustet til å gjennomføre videregående skole, og gjennom det stå godt rustet til å mestre voksenlivet.

Betydningen av en rød tråd gjennom barnehage og skole kan anskueliggjøres ved at

ordforråd som treåring viser seg å ha stor betydning for leseferdighet som sekstenåring.

Viktig for stimulering av språkutvikling

Språkstimulering på småbarnsavdelingen

Margunn Haugen,
styrrer Ringebu barnehage

På avdelingen jobber personalet med å synliggjøre språkarbeidet med de minste.

Språk er viktig både for sosial kompetanse, lek, samspill og alle andre arenaer der barna skal fungere i et fellesskap.

Barnehagen jobber mye med språkarbeid i hverdagen, men for å øke egen og andres bevissthet rundt det, er det viktig at vi synliggjør det helt konkret. Da har vi også et utgangspunkt for å vurdere arbeidet rundt dette etter hvert.

På avdelingen henges det opp bilder av noen «fokusord» som personalet snakker litt ekstra med barna om i et par uker. Dette er både for å få inn begreper, men også for å ha et utgangspunkt for samtale med barna. Ordene er alltid aktuelle ord som brukes mye i hverdagen. I tillegg finnes ordene også i sang, eventyr, rim og regler som de formidler til barna.

Læring i barnehagen tar utgangspunkt i leken og skjer på barnas premisser. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læring. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Lek, nysgjerrighet og språkstimulering på mange arenaer. Fåvang barnehage.

Lek gir glede og er lystbetont samtidig som den er barns viktigste arena for læring. Lek er læring, og barnehagens helt sentrale arbeidsmetode. De viktigste lærings situasjonene i en barnehage oppstår i daglig samspill, lek og vennskap barn imellom, og i samspillet mellom barn og voksne.

Lærings situasjoner oppstår ofte spontant, hvor den voksne følger opp barnets undring eller spørsmål. Læring skjer også i hverdagsaktiviteter og i rutinesituasjoner som for eksempel ved måltider og påkledning. I de formelle situasjonene fokuseres det mer på kunnskapsformidling. Dette foregår i tilrettelagte aktiviteter som samlingsstund, språkgrupper, prosjektarbeid og førskoleleker.

Læringsresultater i skolen

I kvalitets- og utviklingsrapporten synliggjøres en samlet oversikt over skolenes arbeid med primæroppgaven: elevenes læring og utvikling.

Nasjonalt måles faglig læring i grunnskolen gjennom flere målepunkt i opplæringsløpet. Det første er obligatoriske kartleggingsprøver i lesing, regning og engelsk på småskoletrinnet. Hensikten med disse er kun å avdekke elever som strever, slik at de kan få rask og tilpasset hjelp. Neste målepunkt er nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk på 5. og 8.trinn og lesing og regning på 9.trinn. Det siste nasjonale målepunktet på faglig læring er sluttvurdering på 10.trinn (standpunkt og eksamen).

Sluttvurdering på 10.trinn er elevens grunnlag for å søke seg inn på videregående opplæring, og regnes da om til grunnskolepoeng. Sluttvurderingen er, som nasjonale prøver, en del av det nasjonale kvalitetsystemet.

Resultater på nasjonale prøver og sluttvurdering finnes på [Analysebrett for grunnskole](#).

Nasjonale prøver gir informasjon om ferdigheter i lesing, regning og engelsk, ferdigheter som er viktige for læring i alle fag.

Resultatene på nasjonale prøver høsten 2022 var jevnt over godt, på 5.trinn svært godt.

Skolene vil bygge videre på erfaringer og kunnskap om hva som virker, men erkjenner at resultatet vil variere fra år til år og fra skole til skole, hovedsakelig fordi det er få elever i hver gruppe. Temaet drøftes kontinuerlig og det prøves ut nye tiltak med påfølgende evaluering.

Resultatene på små skoler og i små kommuner er sårbare for enkeltprestasjoner. Én elev som presterer svært godt eller svært dårlig påvirker gjennomsnittet mye mer på en liten skole enn på en stor skole. En god huskeregel når en skal tolke resultatene er derfor at desto flere elever et gjennomsnittresultat er basert på, desto tryggere er en på gjennomsnittet.

En annen del av bildet er at læringsresultat er sammensatt – det er sosial læring og det er faglig læring, og disse to henger nøye sammen. Trygt og godt læringsmiljø er helt grunnleggende for god faglig læring.

Den primære hensikten med nasjonale prøver er å gi lærerne grunnlag for å vurdere hva elevene bør arbeide mer med for å få bedre grunnleggende ferdigheter. Aktuelle tiltak vil variere fra gruppe til gruppe, og ikke sjelden fra elev til elev.

I noen tilfeller kan det handle om et intensivt lesekurs, få bruke andre uttrykksformer eller organisere opplæringen på en annen måte, men uansett handler det om en helhet i opplæringen; jf sentrale forutsetninger for å lære som nevnes under.

[NOU 2014:7 Elevenes læring i fremtidens skole](#) – *Et kunnskapsgrunnlag* peker på sentrale forutsetninger for god læring:

Det fremmer læring at:

- elevene deltar aktivt i og forstår læringsprosesser
- elevene deltar i kommunikasjon og samarbeid
- elevene får utvikle dybdeforståelse og får hjelp til å forstå sammenhenger
- undervisningen er tilpasset elevenes ulike forkunnskaper og erfaringer
- elevene får utfordringer som gjør at de strekker seg
- elever og lærere er orientert mot mål og progresjon i læringen
- læringsmiljøet tar hensyn til elevers relasjoner, motivasjon og følelser

Elevene skal få løpende vurdering om egen faglig utvikling. To ganger i året er det utviklingssamtale mellom elev, foreldre og lærer. Skolene prøver ut ulike modeller for å få en god form på utviklingssamtalene.

Kahoot. Ringeby skole

Elevrettet utviklingssamtale

Ringeby skole

*Sissel Brandstad, lærer Ringeby skole
(redigert tekst)*

Lærerne på mellomtrinnet hadde et ønske om at vårens utviklingssamtaler skulle bli mer elevrettet, at elevene skulle få eierskap og bli mer delaktig i samtalen. Med en slik «omvendt utviklingssamtale» ville vi at det ikke skulle være en vanlig "framføring", der lærer fortalte/refererte til den skriftlige underveisvurderingen, men at elevene på forhånd lagde en presentasjon som skulle brukes som et utgangspunkt for samtalen, og at de kunne påvirke mere hva samtalen skulle handle om.

Utgangspunktet var en powerpointmal der elevene skrev og satte inn bilder i en egen presentasjon av seg selv, egen vurdering av orden og oppførsel, arbeidsinnsats – noe de var fornøyd med og tanker og ønsker for resten av skoleåret.

Elevene fikk veiledning fra lærer i arbeidet med presentasjonen.

På utviklingssamtalen koblet eleven seg på storskjermen og viste ett og ett bilde. Det varierte litt om eleven snakket mye eller lite, og hvor mye kontaktlærer måtte bidra.

I etterkant av samtalene fikk elevene komme med tilbakemeldinger på hva som var bra og hva som kunne vært bedre eller gjort annerledes.

Skolen ønsker å videreføre og videreutvikle denne formen for utviklingssamtale, og flere av elevenes forslag til forbedringer tas med i det videre arbeidet.

Elevenes egenvurdering av å gjennomføre elevrettet utviklingssamtale ble oppsummert ved bruk av mentimeter:

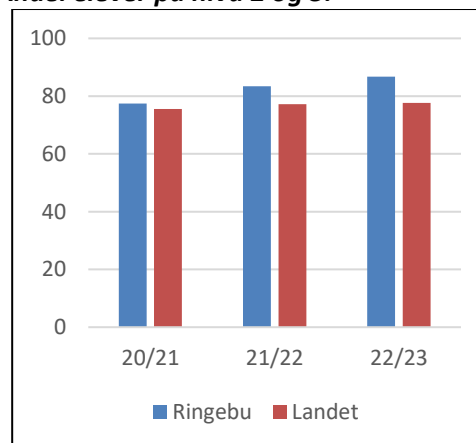

Gjennom å arbeide med presentasjonen arbeidet elevene også med grunnleggende ferdigheter i skriving og digital kompetanse.

Matematikk med konkrete. Fåvang skole

Fig 4. Nasjonale prøver 5.trinn lesing. Andel elever på nivå 2 og 3.

Figur 4 viser andel elever på nivå 2 og 3 i lesing 5.trinn tre siste år. Selv om tallene fra tidligere år ikke direkte kan sammenlignes, viser figuren at andelen elever i Ringebu med leseferdigheter på nivå 2 og 3 er godt over nasjonalt nivå de tre siste årene. Særlig gledelig er det når en nærmere analyse viser at også andel gutter på de to høyeste nivåene ligger over landsnitt.

Samtidig må en ha med seg at elever på nivå 1 anses som ikke å ha funksjonell leseferdighet. Skolene må ikke gi slipp på målet om at alle elever som har forutsetninger for det, skal bli funksjonelle lesere.

Resultatet på nasjonale prøver i regning og engelsk 5.trinn 2022 var også svært bra. Målt i skalapoeng scoret de to skolene i snitt 52 skalapoeng på begge prøvene, hvilket vil si over landssnitt på 50 poeng. Skilt på kjønn scoret

Mer om nasjonale prøver

Resultatene på nasjonale prøver deles i tre nivå på 5.trinn og fem nivå på 8. og 9.trinn. I tillegg benyttes såkalte skalapoeng.

Også i rapporten for 2022 velger vi å gå mest inn på resultatene i lesing, fordi lesing vurderes som den mest sentrale av de grunnleggende ferdighetene. Elever som strever med lesing vil ofte også streve med læring i andre fag.

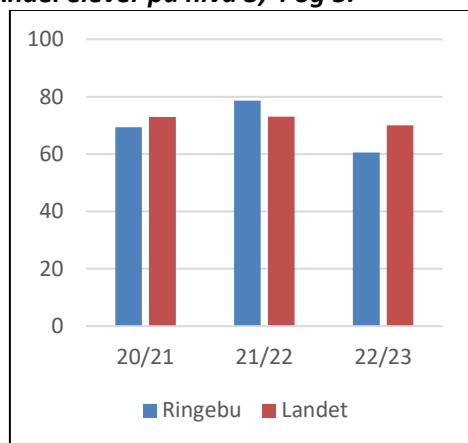
Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-2023 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år, men gir en pekepinn.

guttene 51 poeng i regning (nasjonalt 52 poeng) og 51 poeng i engelsk (som landssnitt). Jentene scoret i snitt 53 poeng i både regning og engelsk (nasjonalt snitt var 50 i engelsk og 48 skalapoeng i regning).

Framgangen på 5.trinn viser at det over år er gjort veldig mye godt arbeid i klasserommene, men også i barnehagene. Et arbeid som fortsatt vil kreve systematisk innsats og mot til å endre praksis når det er hensiktsmessig.

Resultatet i engelsk kan også forstås som et resultat av økt fokus fra skolenes side.

Fig 5. Nasjonale prøver 8.trinn lesing. Andel elever på nivå 3, 4 og 5.

60,5% av elevene på 8.trinn presterte på nivå 3, 4 eller 5. Tilsvarende tall nasjonalt var 70%. Disse elevene gjennomførte nasjonal prøve 5.trinn høsten 2019.

Prøvene på 8.trinn måler i særlig grad læring på mellomtrinnet (5.-7.). For å kunne si noe om det har vært god utvikling på mellomtrinnet må en sammenligne med tilsvarende verdier nasjonalt. I og med at det er tre nivå på 5.trinn og fem nivå på 8.trinn er det vanskelig å konkretisere utviklingen gjennom figur eller tabell. En kan da heller se på skalapoengene. Da årets 8.-klassinger gikk i 5. klasse scoret de i snitt 48 skalapoeng i lesing, nasjonalt snitt 5.trinn var 50 poeng. Når de nå går i 8.klasse scorer de 49 skalapoeng; 50 poeng er nasjonalt snitt også på 8.trinn. Det viser at trinnet, selv om det fortsatt ligger bak forventet nasjonalt nivå på 50 skalapoeng, har hatt en bra framgang på mellomtrinnet.

Går en videre og analyserer resultatet på 8.trinn på kjønn, ser en at jentene ligger på landssnitt i engelsk og lesing, og 1 poeng over landssnitt i regning, mens guttene ligger noe under nasjonalt nivå gutter. Det betyr at ungdomsskolen må ha særlig oppmerksomhet rettet mot guttenes utvikling innenfor de tre områdene.

På 9.trinn er det nasjonale prøver i lesing og regning. Disse viser at elevene ligger på landssnitt i lesing, men litt under i regning. Men som for 8.klasse ligger jentene over landssnitt mens guttene ligger noe under. Ser en tilbake på fjoråret da disse elevene gikk i 8.klasse, var forholdet det samme. Det er også slik at guttene lå nærmere landssnitt i 8.klasse enn de gjorde høsten 9.klasse.

Årsaken til at det er slik kan være sammenheng, men det er sentralt at ungdomsskolen søker etter hvilke praksiser de kan forbedre i sitt videre arbeid.

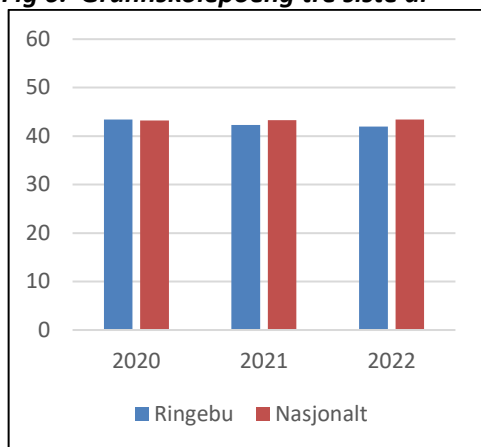
Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et samlet mål for elevenes karakterer i fag ved avslutningen av 10. trinn, en sum av alle tallkarakterene i fagene (på en skala fra 1 til 6). Summen divideres på antall karakterer. Dette gjennomsnittet, med to desimaler, multipliseres med 10.

Eksamen ble som følge av pandemien avlyst i 2020, 2021, og også i 2022. Disse tre årene er det derfor bare standpunktkarakterer som er med i beregningen.

Grunnskolepoengene er grunnlag for inntak i videregående opplæring. Det beregnes ikke grunnskolepoeng for elever som mangler karakter i mer enn halvparten av fagene.

Fig 6. Grunnskolepoeng tre siste år

Overgang til videregående skole

44 elever avsluttet grunnskolen våren 2022, samme antall som våren 2021.

På elevundersøkelsen svarer elever på 10.trinn så vidt over landsnitt på spørsmål om utdanning og yrkesveiledning. Det må forstås som at elevene jevnt over er fornøyd med utdannings- og yrkesveiledningen de får på ungdomsskolen.

Fylkeskommunens har tidligere år sendt rapport over fullføringsgrad første året på videregående skole (Vg1). Kommunen har ikke mottatt slik rapport de siste årene.

De fleste elevene som ikke består i alle fag på Vg1 blir fanget opp av videregående skole gjennom ulike tiltak. Også de som av ulike årsaker slutter på Vg1 ivaretas av videregående skole sin oppfølgingstjeneste.

9. klasse - fra tre og lær til kniv og slire

3.5 Kompetanse

Barn og unge skal møte engasjerte og oppdaterte ansatte med høy kompetanse.

Ledere

Meld.St 6 (2019-2020) «Tett på» sier at «*gode ledere og eiere i barnehage og skole er nødvendig for å utvikle et godt tilbud til barn og elever.*»

Barnehage- og skoleeier har det overordnede ansvaret for kvaliteten på tilbudet og for å sikre gode rammebetingelser for og støtte til arbeidet i den enkelte barnehage og skole. Det innebærer også ansvar for å sørge for at barnehagen og skolen har dyktige ledere. Det er barnehagestyrer og rektor som har det daglige ansvaret for å sørge for at alle barn og elever får delta i fellesskapet og utvikle seg, mestre og lære. Barnehagestyrer og rektor skal også sørge for at de ansatte har et godt og utviklende arbeidsmiljø.»

Alle tre kommunalt ansatte barnehagestyrere har gjennomført den nasjonale styrerutdanningen. Rektorene har tilsvarende gjennomført rektorutdanningen. En rektor holder på med master i utdanningsledelse (rektorutdanning på masternivå). Alle de tre assisterende rektorene har gjennomført rektorutdanning.

Barnehagelærere, lærere og andre ansatte

Krav til formell kompetanse er mer detaljert og omfattende i skolen enn i barnehagen.

Barnehageloven krever at styrer og pedagogisk leder har utdanning som barnehagelærer eller annen likeverdig utdanning. For øvrig personale er det ikke krav til formell kompetanse, men det arbeides for at flest mulig som et minimum skal ha fagbrev som barne- og ungdomsarbeider. For et par år tilbake tok ni assistenter fagbrev som barne- og ungdomsarbeider i regi av Karriere Innlandet.

Opplæringsloven med tilhørende forskrift stiller spesifiserte krav til formell kompetanse til den som skal tilsettes i skolen, og til kompetanse innenfor de ulike undervisningsfagene. Innen 2025 er det et krav at alle som

underviser i norsk, engelsk og matematikk på barnetrinnet må ha minst 30 studiepoeng (stp) i faget, tilsvarende krav for ungdomstrinnet er minst 60 stp. I tillegg er det krav om 30 stp i de fleste andre fagene på ungdomstrinnet. Kompetansekrevet på ungdomstrinnet utfordrer små skoler med relativt få lærere, fordi hver enkelt lærer må ha så mange studiepoeng i ulike fag at det blir krevende å få det til. Kompetansekrevet på barneskolene er innfridd.

Skolene har utarbeidet oversikt over lærernes formelle kompetanse, og i tråd med nasjonale krav laget en kompetanseplan i samarbeid med organisasjonene. Denne rulleres årlig.

Skolenes analyser viser at det som følge av kompetansekrevet er behov for økt kompetanse på ungdomsskolen, særlig i norsk, engelsk og matematikk, og at det også er noe behov for økt kompetanse i engelsk på barneskolene. Etter som skolene får stadig færre lærere som følge av nedgang i elevtall, men også reduserte rammer, er de mer sårbare i forhold til kompetanse enn tidligere. En konsekvens er at en nå også ser behov for økt kompetanse også innenfor praktisk-estetiske fag og programmering.

Å ha rett kompetanse i barnehage og skole er et eieransvar. Et viktig statlig støttetiltak for økt formell kompetanse i både barnehage og skole er de nasjonale videreutdanningsordningene.

I tillegg til lærerspesialist innen begynneropp-læring, som går over to år, fikk kommunen skoleåret 22/23 tre plasser innenfor ordningen:

Fag	Studieår	Skole	Antall
Mat og helse 30 stp	22/23	Ungdomsskolen	1
Spesialpedagogikk 30 stp	22/23	Ungdomsskolen	1
Musikk 30 stp	22/23	Fåvang	1
Lærerspesialist begynneropp-læring (60 stp)	21/22 og 22/23	Fåvang	1

Studieåret 21/22 fikk kommunen tildelt sju studieplasser.

For skole har ordningen eksistert siden 2012. 2019/2020 var første året barnehagene hadde videreutdanningsordning for barnehagelærere. Barnehagene hadde to studieplasser i 19/20, men ingen årene etter det.

Utenom den nasjonale ordningen gjennomfører rådgiver på ungdomsskolen 30 stp karriereveiledning studieåret 22/23.

Solberg-regjeringen innførte en plikt for kommunene til å sørge for at alle skoler skulle ha tilgang på lærerspesialist i begynneropp-læring på 1.–4. trinn innen 2025. For å være i posisjon til å møte dette, ble lærere som fylte opptakskravet oppfordret til å søke studie-plass 21/22. En lærer søkte, og fikk også plass. Regjeringen Støre har i Hurdalsplattformen informert om at de vil erstatte lærerspesialistordningen med en ny ordning. Det har ikke skjedd mer på dette området, og det var derfor ikke anledning til å søke studie-plass fra 22/23, men de som begynte høsten 2021 får fullføre.

Andre kompetanseutviklingstiltak

I tillegg til videreutdanningsordningene er det innført nasjonale kompetansehevingsprogram som heter [regional kompetanseutvikling i barnehagen](#) (rekomp), [desentralisert kompetanseutvikling i skolen](#) (dekomp) og [kompetanse-løftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis](#).

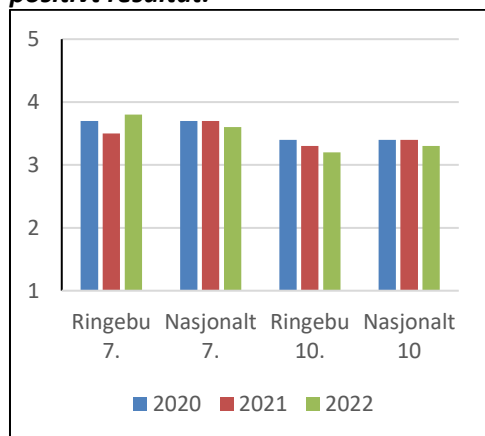
Kort fortalt er felles for ordningene at kommunen tilføres økonomiske ressurser gjennom Høgskolen i Innlandet, og at bruken styres av lokale behov. Kompetansehevingen skal skje gjennom deltakelse i nettverk og arbeid i profesjonelle lærende fellesskap i den enkelte barnehage og på den enkelte skole. Arbeidet skjer i tett samarbeid med Sør-Fron, Nord-Fron, statsforvalteren og Høgskolen i Innlandet.

Gjennom 2022 er det gjort et arbeid med å forberede oppstart av Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis fra høsten 2023. Målet er at barnehager, skoler, PP-tjenesten og andre i laget rundt barnet og eleven (helsestasjon, barnevern) skal jobbe sammen for å skape et inkluderende

fellesskap som gir best mulig utgangspunkt for utvikling og læring.

3.6 Medvirkning

Fig 7. Elevundersøkelsen. Elevdemokrati og medvirkning. Skala fra 1-5. Høy verdi er positivt resultat.

Utenom den medvirkningen barn og elever har i egen hverdag, og foreldres medvirkning i direkte møter med barnehage og skole, er elevrådet, foreldrenes arbeidsutvalg (FAU), samarbeidsutvalg (SU) og skolemiljøutvalg (SMU) i skolene og samarbeidsutvalg (SU) i barnehagene sentrale arenaer for medvirkning.

Barn og elever

FNs barnekonvensjon peker på barns rettigheter i eget liv. *Barnehage og skole på veg mot 2031* har som suksessfaktor at barn og unge skal medvirke i eget liv og øve opp evne til refleksjon og kritisk tenkning.

Barnehagene er i sitt arbeid inspirert av Reggio Emilia-filosofien. Oppsummert går det ut på *utforskning og delaktighet – tenke og lære sammen*. Det handler om å gi barn en følelse av selvtillit som gjør dem i stand til å tenke: *jeg kan, jeg kan mene, jeg kan uttrykke meg på mange måter og ved hjelp av det kan jeg velge å påvirke*.

Opplæringsloven og Kunnskapsløftet (LK20) gir rammer og føringer for elevmedvirkning som gjelder all opplæring i alle fag. Elevene skal delta aktivt i vurdering av eget arbeid, egen

kompetanse og egen faglige og sosiale utvikling.

Besøk fra Solør

Hilde Vedvik Guttu, assisterende rektor Ringebru skole

Våren 2022 fikk 7.klasse ved Ringebru skole besøk av 7.klasse fra Solør kommune. De hadde markert den historiske brannen i Grue stavkirke med et prosjekt, og ville komme til Ringebru for å se en stavkirke som lignet på den de hadde mistet.

Elevene forberedte seg på å vise de besøkende rundt i kirka og stavkirkeutstillingen i Prestegarden. I grupper forberedte de hvert sitt område å fortelle om, og de besøkende fikk inngående omvisning på fire ulike steder, om den 800 år lange historien.

Foreldre

Godt foreldresamarbeid innebærer at barnehager og skoler sørger for at foreldrene får medvirke i spørsmål som angår deres barn. Barnehagene og skolene må dessuten legge til rette for at foreldrene kan bli kjent med hverandre og hverandres barn. Godt foreldresamarbeid er en viktig faktor i arbeidet med å fremme et godt miljø, et inkluderende fellesskap og forhindre sosial ekskludering.

Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse for skole ble gjennomført høsten 2022. Svarprosenten var 36,1%. Det var bra, selv om en ikke nådde nivået fra 2020 der svarprosenten var hele 68,3%. Svarene gir likevel grunnlag for refleksjon rundt hva som bør forbedres. Foreldreundersøkelsen i barnehagen blir gjennomført i oddetallsår. Undersøkelsen for 2021 var tema i fjorårets rapport.

«Meg selv» - oppgave i kunst- og håndverk ungdomsskolen

Utdrag av resultat fra foreldreundersøkelsen skole, samlet 1. -10. trinn

Verdier fra 1-5. Høy verdi er positivt resultat.

	Ringebu 2022	Ringebu 2020
Barnet mitt trives på skolen	4,4	4,7
Barnet mitt har medelever å være sammen med i friminuttene	4,6	4,8
Jeg viser interesse for det barnet mitt gjør på skolen	4,9	4,9

Jeg har inntrykk av at lærerne har positive forventninger til mitt barns læring og utvikling	4,6	4,9
Jeg har inntrykk av at barnet mitt har noen voksne på skolen å prate med hvis han/hun har behov for det	4,5	4,7
Skolen håndterer mobbing av elever på en god måte	3,9	4,3
Jeg blir tatt imot på en god måte når jeg kontakter skolen	4,7	4,8
Kommunikasjonen mellom hjem og skole er god.	4,3	4,6

Selv om resultatene ligger litt under resultatene i 2020, kan en oppsummert si at foreldrene er godt fornøyd med skolen.

Området med størst avvik fra 2020 til 2022 er foreldres opplevelse av hvorvidt skolen håndterer mobbing på en god måte. Det er også dette området der det er størst avvik mellom barnetrinn og ungdomstrinn – foreldre på barnetrinnet svarer i snitt 4,2 på dette spørsmålet, mens snittet på ungdomstrinnet er 3,5.

Det er vanskelig å si hvorfor foreldre svarer slik på om de opplever at skolen håndterer mobbing på en god måte. En årsak kan være at her svarer alle foreldre, også de som svarer på en antakelse fordi de ikke har kjent problemstillingen på kroppen. Skolenes lærdom må være at de må informere enda grundigere om planverk og rutiner.

Fra skoleeiers ståsted er inntrykket at skolene har et svært bevisst forhold til arbeidet med å håndtere mobbing, noe som også ble stadfestet i forvaltningsrevisjonen på området i 2021. Det er utarbeidet et tydelig og konkret planverk som ligger på hjemmesida, og det er skoleeiers inntrykk at det er lav terskel for å iverksette undersøkelser og tiltak. De 5 siste årene har ikke skolene hatt saker som har gått videre til statsforvalteren.

Suksessfaktorer for å nå målsettingene for de tre fokusområdene

Barn og unge:

- opplever inne- og utemiljø som stimulerer til lek, bevegelsesglede, utvikling og læring.
- opplever humor og glede i hverdagen.
- trives, har venner og føler at de er en del av fellesskapet.
- får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensiale.
- utvikler godt språk.
- er robuste til å møte utfordringer og motgang i livet.
- er faglig og sosialt rustet til å gjennomføre videregående skole.
- møter tilstedeværende voksne som tar dem på alvor, anerkjenner dem, er lyttende og legger til rette for gode samtaler og dialog.
- opplever at barnehagen og skolen fremmer respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og likeverd.
- skal gjennom samhandling kunne mestre balansen mellom selvhevdelse og se andre sine behov.
- medvirker i eget liv og samfunnet for øvrig.
- skal øve opp evne til refleksjon, kritisk tenkning handle etisk og vise solidaritet.
- lærer å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.
- utvikler gode holdninger, verdier og praksis for mer bærekraftige samfunn.
- forstår at dagens handlinger har konsekvenser for framtida.
- får gode naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold.
- blir bevisst teknologiens rolle i samfunnsutviklingen.
- møter engasjerte og faglig oppdaterte ansatte.

Utfordringer

- Alle barn og elever skal oppleve barnehage- og skolemiljøet som godt, trygt og inkluderende.
- Ny læreplan i grunnskolen (LK20) utfordrer tradisjonelle krav til læremidler.
- Ha tilstrekkelig antall pedagoger og andre ansatte med rett kompetanse som gir trygge rammer og sørger for tidlig hjelp slik at alle barn og elever får utviklet sitt potensial.
- Små enheter utfordrer det å fylle krav til kompetanse på den enkelte barnehage/skole
- Økning i antall barn og elever med rett til omfattende spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og spesialundervisning i skolen.
- Utvikle stadig bedre tverrfaglig samarbeid rundt barn og elever med spesielle behov.
- Barn og elever skal bli lyttet til og ha reell innflytelse innen både det sosiale og faglige i sin barnehage-/skolehverdag.
- Grunnleggende ferdigheter i lesing og regning gutter ungdomstrinnet.
- Tidlig innsats. Det vil si de riktige grepene til rett tid.
- Gi barn og elever best mulig utgangspunkt for å gjennomføre videregående opplæring.
- Barnehagetilbud når barnetallet varierer mellom ulike deler av kommunen.
- God integrering og god opplæring for bosatte flyktninger i barnehage-/grunnskolealder.

Plan for oppfølging

«Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan» beskriver samfunnsmandatet. Dette konkretiseres i barnehagens årsplan og skolenes virksomhetsplaner som vedtas av samarbeidsutvalgene.

Barnehagene og skolene vil:

- arbeide kunnskapsbasert og systematisk for et trygt, godt og inkluderende barnehage-/skole-miljø.
- gjennom daglig arbeid ha stadig økt bevissthet rundt vurderinger knyttet til ivaretagelse av FNs barnekonvensjon, blant annet barnets rett til å bli hørt, få si sin mening og bli tatt på alvor.
- arbeide for å få til gode overganger slik at det er en «rød tråd» fra start i barnehagen til avslutning 10.trinn.
- ha fokus på at gode læringsresultater øker sannsynligheten for gjennomføring av videregående opplæring.
- arbeide for godt samarbeid med foreldrene slik at foreldre opplever at de sammen med ansatte i barnehagene og skolene er «trekkhunder» for stadig bedre kvalitet.
- planmessig og systematisk følge opp videreutdanningsstrategien [Kompetanse for kvalitet](#) slik at skolene innen 2025 har har tilstrekkelig antall lærere med godkjent undervisningskompetanse i norsk, matematikk og engelsk.
- ved ledighet arbeide for økt andel pedagoger i barnehagene.
- viderutvikle de profesjonelle læringsfellesskapene blant ansatte i barnehagene og skolene.
- gjennomføre Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse i barnehagene oddetallsår og i skolene partallsår.
- ha fokus på tidlig innsats og tilpasset opplæring.
- bidra til godt samarbeid på tvers av tjenester for barn/elever med sammensatte behov for hjelp og støtte